RAADSVOORSTEL

gemeente Rheden

Onderwerp	Delegatiebesluit
Datum raadsvergadering	22 april 2025
Thema programmabegroting	Vernieuwing omgevingsbeleid
Portefeuillehouder	Paul Hofman
Zaaknummer	2025-003291

Samenvatting

In dit raadsvoorstel wordt voorgesteld het Delegatiebesluit omgevingsplan Rheden 2025 vast te stellen. Met dit delegatiebesluit worden bepaalde bevoegdheden van de raad aan het college gedelegeerd. Zo kunnen besluiten sneller genomen worden en ligt het fundament van het omgevingsplan er eerder. Het gaat hier om het verwerken van regels of het beleid waar de gemeenteraad eerder al over heeft besloten. We hebben het dan uitdrukkelijk over het beleidsneutraal overnemen van regels en beleid, dat wil zeggen zonder inhoudelijke wijziging. Hieronder valt ook het verwerken van hoger recht, wet- en/of regelgeving waarbij de gemeenteraad geen ruimte heeft om een eigen afweging te maken.

Als de verwerking van de regels of het beleid juridisch-inhoudelijk wordt of moet worden gewijzigd of het hogere recht afwegingsruimte voor de raad met zich brengen, is het alsnog aan de raad om een vaststellingsbesluit te nemen. Dit Delegatiebesluit vervangt het Delegatiebesluit omgevingsplan Rheden 2022.

Voorgesteld besluit

Het bijgevoegde Delegatiebesluit omgevingsplan gemeente Rheden 2025 vast te stellen.

Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Voor gemeenten betekent dit onder meer dat regels die ze over de fysieke leefomgeving hebben gesteld in het omgevingsplan moeten belanden. Deze regels moeten integraal in dat omgevingsplan worden opgenomen. Om ruimtelijke ontwikkelingen goed mogelijk te kunnen maken is het belangrijk dat er zo snel mogelijk een fundament, een basisset regels is welke burgers en bedrijven kunnen raadplegen zodat ze weten wat er wel mag en wat er niet mag in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid aan de Raad om het vaststellen van delen van het omgevingsplan te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders (artikel 2.8 Omgevingswet). In 2022 heeft de raad voor het eerst een delegatiebesluit voor het wijzigen van het omgevingsplan vastgesteld. Met de kennis van nu is het wenselijk om een nieuw delegatiebesluit met concretere grondslagen voor de delegatie aan het college op te stellen.

Alleen de vaststelling van drie soorten regels en/of beleid in het omgevingsplan wordt gedelegeerd aan het college.

- In de eerste plaats gaat het om het vaststellen van regels/beleid in het omgevingsplan waarover de Raad zich eerder heeft uitgesproken. Zo doen we geen dubbel werk. Het is van belang dat de verwerking wel beleidsneutraal, dat wil zeggen zonder juridische of beleidsinhoudelijke aanpassingen, gebeurt.
- In de tweede plaats gaat het om het vaststellen van regels of beleid die voorkomen uit dwingende hogere wet- of regelgeving of rechtspraak in het omgevingsplan.

Het gaat om regels en/of rechtspraak waar de gemeenteraad geen ruimte heeft om een eigen afweging te maken. Het is in die gevallen maar beter om het snel in het omgevingsplan verwerkt te hebben, zodat initiatiefnemers zo snel mogelijk weten waar ze aan toe zijn.

- In de derde plaats gaat het om, omwille van snelheid, het voorstellen van het delegeren van de bevoegdheid om een voorbereidingsbesluit te nemen aan het college.

Beoogd effect

Het doel van dit voorstel is om de voortgang van een definitieve algemene set regels voor het omgevingsplan te bespoedigen, zodat het voor burgers en bedrijven beter duidelijk wordt wat er wel en wat er niet in de fysieke leefomgeving is toegestaan. Dit voorstel draagt daarmee bij aan het realiseren van veilige en duurzame steden en een betere dienstverlening.

Argumenten

1. De gemeenteraad is gebonden aan dwingende regels van hogerhand

Hogere regelgeving kan met zich meebrengen dat de gemeenteraad geen ruimte krijgt voor een eigen afweging. Zo is de gemeenteraad gebonden aan dwingende regels uit de Omgevingswet. Denk bijvoorbeeld aan de wettelijke verplichting om een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit (Bopa) met het omgevingsplan in overeenstemming te brengen, om zo het omgevingsplan actueel te houden. Het college is vanuit de wet het bevoegd gezag voor het verlenen van deze Bopa's. De gemeenteraad heeft geen ruimte om inhoudelijk een ander besluit te nemen voor wat betreft de verwerking van die Bopa's in het omgevingsplan. Daarnaast biedt de Omgevingswet het Rijk en de provincie de bevoegdheid om instructieregels op te stellen en instructies aan de raad te geven. Op deze manier kunnen het Rijk en de provincie de inhoud van het omgevingsplan beïnvloeden. Als deze instructies of instructieregels de raad geen ruimte geven voor een nadere afweging en deze zonder inhoudelijke aanpassing in het omgevingsplan worden verwerkt, is het voor een snelle verwerking verstandig deze verwerking aan het college te delegeren.

2. De gemeenteraad heeft voor veel van de regels eerder al een inhoudelijke afweging gemaakt

Een groot deel van de regels die in het tijdelijke deel van het omgevingsplan staan, zijn regels waar de raad eerder al over heeft besloten. Hetzelfde geldt voor regels uit andere verordeningen die niet in dat tijdelijke deel staan, maar die wel regels over de fysieke leefomgeving bevatten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Algemene plaatselijke verordening (APV). De Omgevingswet verplicht om die regels op te nemen in het omgevingsplan. Het is dan onnodig dubbel werk voor de raad om nog een keer over regels die juridisch hetzelfde zijn te moeten besluiten.

3. Het is noodzakelijk om snel tijdelijke regels in het omgevingsplan te kunnen stellen om illegale of zelfs gevaarlijke situaties te voorkomen

Met een voorbereidingsbesluit kunnen voorbeschermingsregels in het omgevingsplan worden opgenomen, nog voordat het (gewijzigde) omgevingsplan wordt vastgesteld. De regels uit dat voorbereidingsbesluit worden dan onderdeel van de regels in het omgevingsplan. De Omgevingswet biedt de raad de mogelijkheid de bevoegdheid tot het nemen van een voorbereidingsbesluit te delegeren aan het college. Het voordeel van het delegeren van deze bevoegdheid, is dat er snel voorbeschermingsregels in het omgevingsplan worden opgenomen die een situatie juridisch kunnen 'bevriezen'. Zo kan worden voorkomen dat ontwikkelingen die de toekomstige planregels frustreren, kunnen plaatsvinden. Met het voorbereidingsbesluit kunnen meldingsplichten, vergunningplichten of algehele verboden uitgevaardigd worden voor maximaal 1,5 jaar. Zo kan bijvoorbeeld de bouw van een zeer kwetsbaar gebouw op een locatie tijdelijk verboden worden. Het moet wel gaan om het stellen van regels voor activiteiten die op dat moment wel zijn toegestaan, maar nog niet plaatsvinden.

Alle al bestaande geldende rechten moeten daarbij worden gerespecteerd. Het voorbereidingsbesluit heeft geen totstandkomingsprocedure en kan redelijk snel genomen worden.

4. Als uit onderzoek blijkt dat regels over archeologie of (externe) veiligheid voor een locatie te streng zijn waardoor daar geen activiteiten plaats kunnen vinden, moet dit snel kunnen worden aangepast

Uit onderzoek voor een bepaalde locatie kan blijken dat er geen archeologische resten aanwezig zijn. De archeologische waarde is daar dus minder dan eerst werd gedacht. Ondertussen geldt op die locatie nog wel de regels voor die hogere waarden. Het is dan wenselijk dat deze regels snel geschrapt kunnen worden. Zo wordt de juiste juridische situatie goed weergegeven. Het moet dan immers makkelijker kunnen zijn om met bijvoorbeeld bouw- en/of graafactiviteiten te kunnen starten. Om de procedure voor het aanpassen van het omgevingsplan in deze situaties sneller te laten verlopen, is het logisch om de vaststelling van het omgevingsplan aan het college te delegeren.

Ook is het wenselijk om regels snel te kunnen schrappen als de situatie voor wat betreft (externe) veiligheid een stuk veiliger is dan de situatie die de regels beogen te beheersen. Er kunnen dan immers weer activiteiten plaatsvinden. Het kan zijn dat een gebouw of locatie (veel) minder kwetsbaar is vanuit het oogpunt van veiligheid dan vooraf gedacht. Verder kan veiligheid omtrent dat gebouw erg verbeterd zijn. Het is ook wenselijk om regels te schrappen in de situatie, waarbij uit onderzoek blijkt dat op een locatie waar mogelijk ontplofbare oorlogsresten in de grond zitten, het woon-, leef- en verblijfsklimaat voldoende beschermd is.

Kanttekeningen en/of risico’s

Voor de argumenten 1 t/m 4 geldt de kanttekening/het risico dat de gemeenteraad de regie voor het vaststellen van de wijziging van het omgevingsplan uit handen geeft. Dit wordt immers aan het college gedelegeerd. Benadrukt moet worden dat een juridisch-inhoudelijke wijziging van de regels niet onder dit delegatiebesluit valt en dat de gemeenteraad in dat geval het besluit moet nemen.

Hieronder wordt verder ingegaan op kanttekeningen/risico’s voor de argumenten 1 t/m 3.

1. De gemeenteraad heeft weinig invloed op de verwerking van Bopa’s in het omgevingsplan

Het nadeel van het verwerken van Bopa’s in het omgevingsplan zoals moet volgens de Omgevingswet is dat er regels veranderd kunnen worden zonder dat de raad hier inspraak in heeft gehad. De voortdurende Bopa’s worden verleend door het college en de raad is verplicht om na vijf jaar het omgevingsplan en die Bopa’s met elkaar in overeenstemming te brengen.

De enige manier voor de raad om invloed te krijgen op die Bopa’s is via het adviesrecht. De raad moet echter vaststellen voor welke gevallen van aanvragen voor Bopa’s hij adviesrecht wil, nog voordat de Bopa’s worden verleend. De raad heeft dit gedaan door een aantal gevallen in het ‘Aanwijsbesluit adviesrecht Omgevingswet van de gemeenteraad Rheden’ aan te wijzen. De situatie kan zich voordoen dat er een Bopa wordt verleend waarbij de raad op grond van dat Aanwijsbesluit geen adviesrecht heeft, maar waarover de raad achteraf wel adviesrecht had willen hebben. In dat geval is het enige wat de raad kan doen het ‘Aanwijsbesluit adviesrecht Omgevingswet van de gemeenteraad Rheden’ wijzigen. Dan heeft de raad op dat soort situaties in het vervolg wel invloed.

2. De raad is niet betrokken (geweest) bij de totstandkoming en vaststelling van de bruidsschat

De regels van de bruidsschat zijn niet door de raad vastgesteld. Deze zijn overgedragen vanuit het Rijk en zijn per 1 januari 2024 automatisch onderdeel geworden van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. De regels van de bruidsschat zijn, op grond van het huidige delegatiebesluit, inmiddels verwerkt in de structuur van het omgevingsplan. De besluitvorming hierover zou dus geen ‘dubbel werk’ zijn.

Deze verwerking betrof echter slechts een verplaatsing binnen het omgevingsplan en is beleidsneutraal verlopen, de regels zijn juridisch-inhoudelijk niet aangepast. Op het moment dat een voorstel wordt gedaan om de regels juridisch-inhoudelijk te veranderen, is het aan de raad om een vaststellingsbesluit te nemen.

3. Het voorbereidingsbesluit kan bestaande regels tijdelijk buiten toepassing verklaren

Het voorbereidingsbesluit bevat nieuwe tijdelijke regels die van grote invloed kunnen zijn op de regels die al in het omgevingsplan staan. De Omgevingswet maakt het mogelijk om met een voorbereidingsbesluit bestaande regels die strijdig zijn met de nieuwe voorbeschermingsregels buiten toepassing te verklaren. Daarnaast kan het college zonder instemming van de raad tijdelijke meldingsplichten, vergunningplichten of algehele verboden invoeren voor een locatie.

Financiën

Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden.

Uitvoering

Na vaststelling van dit besluit door de gemeenteraad, wordt het op de wettelijk voorgeschreven wijze bekendgemaakt.

Participatie en communicatie

Bij niet-inhoudelijke wijzigingen die worden aangebracht in het Rhedense omgevingsplan vindt minimale participatie plaats. Hiervoor doorlopen we het standaard proces van kennisgeving. We informeren partners en plaatsen een publicatie in het regionale weekblad. Daarnaast ligt een omgevingsplanwijziging ter inzage.

Bijlagen

1. Bijlage 1: Delegatiebesluit omgevingsplan Rheden 2025
2. Bijlage 2: Delegatiebesluit omgevingsplan Rheden 2022

De Steeg, 11 maart 2025,

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris